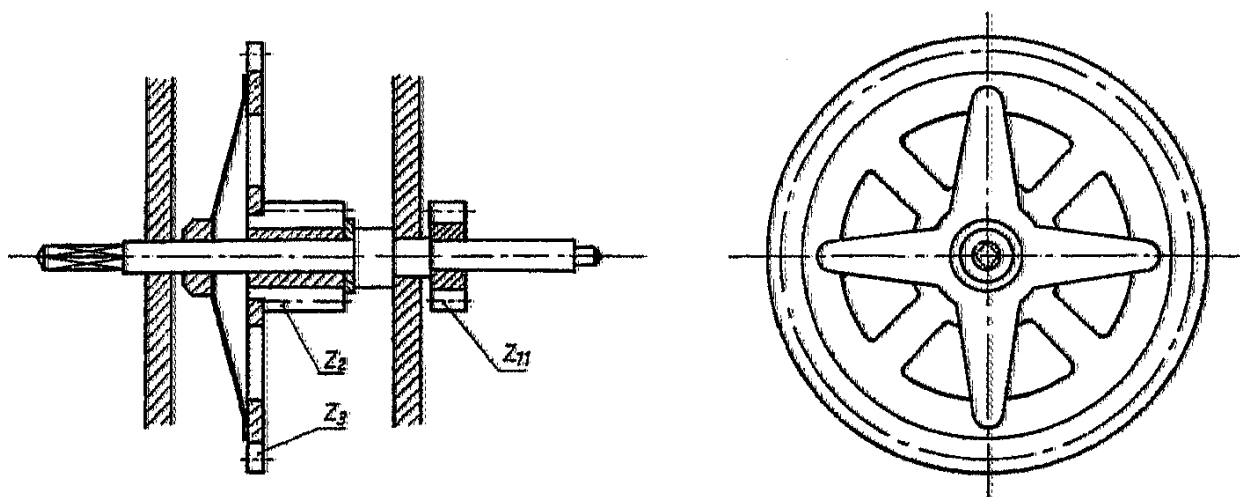

Sprzęgło cierne

Sprzęgło łączące przekładnię wskazań z przekładnią chodu, umożliwiające nastawianie wskazówek zegara. W zegarach i budzikach popularnych sprzęgło cierne uzyskuje się za pośrednictwem sprężyny śrubowej lub gwieździstej (rys. S.10). Zębnik minutowy Z_2 , wraz z zanitowanym na nim kołem minutowym Z_3 , jest umieszczony obrotowo na osi minutowej, na którą jest wciśnięty ćwiertnik Z_{11} . Oś wraz z ćwiertnikiem jest połączona z kołem minutowym za

Rys. S.10. Sprzęgło cierne w zegarze

pośrednictwem sprężyny gwieździstej, która daje połączenie cierne. W innych zegarach sprzęgło cierne uzyskuje się między sprężynującą tulejką ćwiertnika osadzoną cierne na osi minutowej. W zegarach bez osi minutowej sprzęgło cierne uzyskuje się sprężyną gwieździstą usztywniającą koło zmianowe osadzone na przedłużonym czopie pierwszej osi pośredniej. W zegarkach z osią minutową sprzęgło cierne stanowi najczęściej sprężynująca tulejka ćwiertnika osadzona na osi minutowej (rys. S.11). Przedłużony czop 1 osi minutowej w połowie swej długości ma stożkowe podtoczenie 6. Na tym czopie jest osadzony ćwiertnik 2 z tulejką 4, która w środkowej części długości ma wytoczenie 5. W tym miejscu tulejka jest nieco ściśnięta, w wyniku czego tworzą się na niej dwa karby, które utrzymują ćwiertnik na czopie osi minutowej. Sprężynująca część tulejki ćwiertnika, obejmująca czop osi minutowej, tworzy sprzęgło cierne. Koło godzinowe 3 jest umieszczone obrotowo na tulejce ćwiertnika. W zegarkach bez osi minutowej ćwiertnik jest umieszczony luźno na czopie stałym osadzonym w płycie, a sprzęgło cierne uzyskuje się między tulejką dodatkowego zębniaka nastawczego, osadzoną cierne na czopie pierwszej osi pośredniej. Bywają także i inne, rzadziej stosowane, rozwiązania sprzęgła cierne w zegarkach.

źródło: Bartnik i Podwapiński "Ilustrowany słownik zegarmistrzowski"